אהאומר לחברו שדה שאני לוקח

לכשאקחנה קנויה לך מעכשיו קנה ° אמר רבא

מסתברא מלתא דרב בשדה סתם אבל

בשדה זו לא מי יימר דמזבין לה ניהליה

והאלהים אמר רב אפי' בשדה זו מכדי רב

כמאן אמרה לשמעתי' כר"מ דאמר אדם מקנה

דבר שלא בא לעולם דתניא ייהאומר לאשה

התקדשי לי לאחר שאתגייר לאחר שתתגיירי

לאחר שאשתחרר לאחר שתשתחררי לאחר שימות בעליך לאחר שיחלוץ לך יבמיך

לאחר שתמות אחותיך אינה מקודשת ר"מ

אומר מקודשת והא אשה כשדה זו דמיא

וא"ר מאיר מקודשת: אמר שמואל יהמוצא

שטר הקנְאה בְשוק יחזירו לבעלים דאי משום

דכתב ללות ולא לוה •הא שעבד נפשיה ואי

משום פרעון יילא חיישינן לפרעון דאם איתא

דפרעיה מקרע הוה קרע ליה אמר רב נחמן

אבא מן ספרי דייני דמר שמואל הוה והוינא

כבר שיתא כבר שבע ודכרנא דהוו מכרזי

ואמרי הני שמרי אקנייתא דמשתכחי בשוקא

נהדרינהו למרייהו אמר רב עמרם אף אנן (6)

תנינא ∞כל מעשה בית דין הרי זה יחזיר

אלמא לא חיישינן לפירעון א"ל רבי זירא

מתניתין בשמרי חלמאתא ואדרכתא דלאו

בני פרעון נינהו אמר רבא והני לאו בני

פרעון נינהו והא יאמרי נהרדעי שומא הדר

עד תריםר ירחי שתא ואמר אמימר אנא

מנהרדעא אנא וסבירא לי ידשומא הדר

לעולם אלא אמר רבא התם היינו מעמא

דאמרי איהו הוא דאפסיד אנפשיה דבעידנא

דפרעיה אבעי ליה למקרעיה לשמריה א"ג

למכתב שמרא אחרינא עילויה דמדינא

ארעא לא בעיא למיהדר יומשום יועשית

הישר והמוב בעיני ה' הוא דאמור רבנן

תהדר הלכך מרישא הוא דקא זבין איבעי

ליה למכתב שמר זביני גבי שמר חוב מאי

איכא למימר אם איתא דפרעיה איבעי ליה

למיקרעיה לשטריה אימור אשתמוטי קא משתמים ליה דא"ל למחר יהבנא לך

דהשתא ליתיה גבאי אי נמי אפשיטי דספרא

זייר ליה: א"ר אבהו א"ר יוחגן המוצא שמר

חוב בשוק אע"פ שכתוב בו הנפק לא יחזירו

לבעלים לא מיבעיא היכא דלא כתוב בו

הנפק דאיכא למימר כתב ללות ולא לוה

אלא אפי' כתוב בו הנפק ומאי ניהו דמקוים

לא יחזיר דחיישיגן לפרעון איתיביה רבי ירמיה לר' אבהו כל מעשה ב"ד הרי זה

קדושין סג. כתובות נח:,

ב) ולטיל יד.ו. ד) ולטיל ינ.

יד.], ה) [לקמן יח: כ.], () לקמן לה., ש) [דומה לזה

ב"ק סח: קו:], ק) ס"ח ל"ג.

תורה אור השלם

ו וְעִשִּׁיתְ הַיָּשָׁר וְהַטּוֹב בְּעֵינֵי יְיָ לְמֵעַן יִיטַב לְךְּ

ובאת וירשת את הארץ

ַה הַשְׁבְּע יְיְ הַשְׁבְּת יְאֲשֶׁר נְשְׁבֵּע יְיְ לאבתיף: דברים ו יח

א [מיי' פכ"ב מהל' מכירה הל' ה' ש"ע ח"מ סימן ה' ש"ע ח"מ סימן

רי"א סעיף א דלא כרב] קמג ב מיי פ"ו מהל' אישות הלכה יד סמג עשין מח טוש"ע ה"ע סי מ סעי ה: קבד ג ד מיי פכ"ב מהל' מלוה ולוה הלכה טו סמג עשין לד טוש"ע ח"מ סי קג סעי

>>⊜(< רבינו חננאל

:10

מצודתי היום מכור לך דבריו קיימים. אבל הא י ראמר רב האומר לחבירו שדה זו שאני לוקח לכשאקחנה קנויה לך מעכשיו קני לית הלכתא כרב דאשכחן ביבמות פ׳ האשה רבה הלכתא האשה שהלד בעלה ובנה למדינת הים וכו׳. אמר רב נחמן בר יצחק רב הונא כרב ורב כר' ינאי ור' ינאי כר' חייא ור' חייא כר' ור׳ כר׳ מאיר ור׳ מאיר כר׳ אליעזר בן יעקב נו אליעזר בן יעקב כר ורבי אליעזר בן יעקב כר עקיבא כולהו סבירא להו אדם מקנה לחבירו דבר . שלא בא לעולם. וקיימא לז דהני כולהו שיטה י. אינון ולית הלכתא אפילו כחד מינייהו. אמר שמואל המוצא שטר הקנאה בשוק יחזיר לבעלים ולית הילכתא כוותיה דהא איתותב וקיימא לן חוששין לפרעון. והא דאמר רב נחמן . רכירנא דהוו מכריזי הני . בשוקא ניהדרינהו למרייהו לטעמיה דשמואל היא יוחנן המוצא שטר חוב בשוק אע"ג דכתיב ביה ב-יק מביג וכונים ביה הנפק. פיי הנפק אשרתא דדייני לא יחזיר מאי לא יחזיר מאי טעמא חיישינן לפרעון. איני והתנן כל מעשה ב״ד הרי זה יחזיר. ופרקי׳ מתני׳ בשטרי . חלטאתא ואדרכתא דלאו בני פרעון נינהו. ר' אבהו בשהוחזק הלוה כפרן. אמר רבא ומשום דהוחזק כפרן תוב לא פרע ודילמא הדר ופרע פרע ודילמא הדר ופרע וכו׳. כפרן הואיל ואתא לידן נימא בה מילתא.

הלא בפירוש אמר זו:

בשמרי חלמאתא ואדרכתא דלאו בני פרעון נינהו. מימה

לא זכה בקרקע עד שכתבו לו שטרי חלטאתא וכן בסמוך דקאמר איהו דאפסיד אנפשיה דבעי ליה למקרעיה או אבעי ליה למכתב שטר מכירה בשטרי אדרכתא שעדיין הקרקע היא בידו במה אפסיד אנפשיה והלא יכול לטעון פרעתי וי"ל דשטרי אדרכתא נקט אליבא דרבה דאית ליה בפרק המפקיד (לקמן דף לה: ושם) דאכיל פירי מכי מטא אדרכתא לידיה א״כ לא יוכל לומר עוד פרעתי כיון שכבר זכה בקרקע ולרבא דאית ליה מכי שלמו יומי דאכרותא לדבריו יעמיד מתני׳ בחלטאתא גרידא ויש ספרים דל"ג אדרכתא:

אע"פ שכתוב בו הנפק לא יחזיר. תימה דמשמע דאיירי באין חייב מודה כדאמר שמא כתב ללות ולא לוה לכך לא יחזיר דחיישינן לפרעון אבל אם לוה מודה יחזיר דלא חיישינן לקנוניא ולא לשמא פרעו ורולה לחזור וללות בו כדי להרויח פשיטי דספרא וקשה דלקמן (דף יו.) א"ר יוחנן שטר שכתוב זמנו בו ביום וכתוב בו הנפק יחזיר ומוקי לה רב כהנא כשחייב מודה ודוקה שכתוב בו ביום אבל אין כתוב בו ביום לא יחזיר או משום פשיטי דספרא או משום קנוניא וכן לעיל (דף יג:) אוקי ר"י מתני' דמלא שטרי חוב לא יחזיר בחייב מודה ומשום קנוניא דסברי רבנן דאין בו אחריות גבי (לוה) נמי ממשעבדי יותנים כוותיה דרבי יותנן) וי"ל דאמוראי נינהו ואליבא דרבי יוחנן דרב כהנא יעמיד הכא מלתא דרבי יוחנן אף כשחייב מודה ומשום קנוניא ורבי אבהו דמפרש דוקא כשאין . חייב מודה אבל כשחייב מודה יחזיר דלא חייש לקנוניא יעמיד נמי מתני׳ דלעיל כשחייב מודה ומשום שמא כתב ללות ולא לוה כרב אסי אבל היכא דליכא למיחש לכתב ללות ולא לוה כמו בשטרי הקנאה או כתוב בו הנפק כי הכא יחזיר דלא חיישינן לקנוניא וגמרא דנקט לעיל טעמא דקנוניא סבר כאביי דאמר עדיו בחתומיו זכין לו או אקרי וכתיב

לא אמרינן: ומשום דהוחוק כפרן תו לא פרע כלל. ואף על גד לקמן (דף יו.) הוחוק דאמרינו כפרן לאותו ממון הכא דנפל שאני דמוכחא מלתא דמשום הכי לא היה מהר לשומרו לפי שפרעו הלוה:

יחזיר א"ל ירמיה ברי לא כל מעשה ב"ר שוים אלא כגון שהוחזק כפרן אמר רבא ומשום דהוחזק כפרן חדא זמנא תו לא פרע כלל אלא אמר, רבא מתניתין בשמר חלמאתא ואדרכתא וכדרבי זירא: וכפרן הואיל ואתא לידן נימא ביה מלתא דאמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן אמרו לו "צא תן לו ואמר

כל מעשה ב"ד. והחי נמי מעשה ב"ד הוא: ירמיה ברי גרסינן: שהוחוק. לוה זה כפרן פעם אחרת לפיכך אין נאמן לומר פרעתי ובההיא תנן יחזיר: וחו לא פרע כלל. בתמיה. ואי חיישינן לפרעון זה שלא נזהר לשמור שטרו יפסיד: אא חן לו. שפסקו לו דינו בב"ד שליוו עליו לתת לו: ואמר

שדה שאני לוקח. ל"ג זו מדקאמר והאלהים אפילו בשדה זו משום כדי חייו. מה שתעלה מלודתי היום תקנו חכמים שיהיו דבריו קיימין שמא לריך הוא למזונות דבר מועט אבל מה שתעלה מלודתי כל חדש או כל שנה אין שם משום כדי חייו: קנויה לך שטרי אדרכתא אמאי לאו בני פרעון נינהו כיון דעדיין מעכשיו. שכשאקחנה לא אוכל לחזור בו: קנה. אם יקחנה ואין

(A) גם' אף אנן גמי תנינא: גליון הש"ם

גמ' אמר רכא מסתכרא.

הגהות הב"ח

כעין זה גיטין יג ע"כ וש"ג: שם הא שעבר נפשיה. עיין כר"ן פ"ק דקדושין דף ריד ע"ב:

מוסף רש"י האומר לחברו כו׳. קודם שקנה את השדה, קנה. והויא מסנה (יבמות קנות השימן ממנט (בנותו צג.). לאחר שיחלוץ לך יבמיך. קסנר האי תנא אין קידושין תופסין ביבמה לשוק (קדושין סב.). אינה שת דהוה ליה דברי שלא באו לעולם ועכשיו אין בידו לקדשה (שבו) כיון דהשתא לא תפסי בה קידושי, לקמיה נמי לא תפסי, דאין אדם מקנה דבר שלא כא לעולס (יבמות צב:). לא חיישינן לפרעון. . **אפילו איז חייב מודה** ולעיד יג. יד.). כל מעשה ב"ד. כל מילתא דאתא לב"ד לקיים דליכה למיחש לנמלך עליהן שלה לימנן (לקמן יח:). הרי זה יחזיר. דליכה למיחש לשמה נמלך, דהה ב"ד לא כתבום אלא בדבר מקויים (לקמן כ.). שומא הדר. נכסי לוה ששמו צ"ד לבעל חוב חחרין אליו אם

נותן מעות לבעל חוב (לקמן

יכול לחזור כשלקחה: בשדה סתם. משום כדי חייו ייאמר רב הונא אמר רב

שדה שחני לוקח ולא אמר זו דסמכא דעתיה דמקבל מתנה לסמוך עליו שיקח שדה ויתננה לו שהרבה שדות מלויות ליקח. אבל אמר לו שדה זו לא סמכא דעתיה דמקבל מתנה ולא האמינו דנימא ניחא ליה דליקו בהימנותיה ולא מסתבר כוותיה דרב בהא: והאלהים. בשבועה רב אמרה אפי׳ בשדה זו דמכדי רב כמאן אמר לשמעתיה כר"מ כו': והא אשה כשדה זו דמיא. דיש באלו שאין בידו להביא עלמו לכלל קדושין כאשר אין ביד זה לכוף את בעל השדה למוכרה לו דעבד ושפחה אין בידם לשחרר עלמס ואין ביד אשה להמית את בעלה או אחותה ואמר רבי מאיר דלכשיבאו לכלל קדושין מקודשת היא למפרע: שטר הקנאה. שקנו ממנו שאפי׳ לא ילוה המעות שיעבד עלמו לשלמס: כל מעשה ב"ד. קס"ד שטר שכתב בו הנפק שנתקיים בב"ד. אלמא כיון דליכא למיחש לשמא לא לוה שהרי אין מקיימין את השטר אלא בפני בעל דין כדאמרי׳ בהגחל (ב"ק דף קיב:) לפרעון לא חיישינן: בשטרי חלטהתה. שטר שכתבו ב"ד למוציא שטר על חבירו וחייבוהו לשלם ולא שילם וירדו לנכסיו ושמו לבעל חוב אחד מהם ונתנו לו שטר שעל פי ב"ד בחה לו: אדרכתא. שלא מצאו לו עכשיו נכסים וכתבו לו שירדוף לחזור על נכסיו ואם ימלא יגבה. אדרכתא לשון רודף ומשיג כמו פרסה בחלא ולא אדרכיה (כתובות דף ס:) ולשון המקרא כתרו את בנימין הרדיפוהו מנוחה הדריכוהו (שופטים כ): שומה. ששמו ב"ד לבעל חוב קרקע הלוה: הדר. אם יפרע לו מעות עד שנה: אפסיד אנפשיה. אם פרע ולא קרע השטר ואם דחהו לומר אבד היה לו לומר כתוב לי שטר מיד שאתה חוזר ומוכרה לי: דמדינא ארעא לא בעי למיהדר. טעם נותן לדבריו שראוי לכתוב שטר מכירה עליה שקנויה לו לחלוטין ומדינא לא בעי למיהדר בפדיון אם לא מדעתו: מרישה דקה ובין. כלומר אין זה פדיון אלא תחילת קניין כאילו שלו היתה לפיכך הכותב שטר מכירה עליה אינו טועה והיה לו לזה לתבוע שטר מכירה הואיל ודחהו מלהחזיר לו שטר של ב"ד: אי נמי אפשיטי דספרא זייר ליה. שעל הלוה ליתן שכר הסופר ופעמים שאין לו מעות ללוה בשעת הלואה והמלוה נותו שכר לכתיבת השטר וכשפרעו מעכב השטר בידו עד שיפרע השכר: זייר. לשון עולר כמו מעלרתא זיירא (ע"ו דף ס.) ובלשון

המקרא ויזר את הגזה (שופטים ו):